כי אמרה לא נמי הוו קידושין. בתמיה: **דשפקה מישפקה.** ולא דלתה דקאמר ה"ק לא אמרה רוצה אני: **לא בלום היא.** דהאי דשתקה משום דלא איכפת לה הוא: **מי דמי.** שתיקה דהכא לשתיקה דהתם: **הפס.** גבי כנסי בפקדון מעיקרא בתורת שמירה קבלתיה כי הדר אמר התקדשי לי בו סברה אי שדינא ליה כו' הילכך לא שדתינהו והאי דלא מחאי משום דלא איכפת לה אבל גבי ליפתא מעיקרא בתורת קידושין קבילתיה ונהי דליפתא לית בה שוה פרוטה כי הדר ואמר תקדום בזוזי דאית בה אי ניחא לה תשדינהו דהא לא נתחייבה בשמירתה ומדלא שדתינהו ש"מ נתרלית בקידושין: **דינא גמירי.** וידעה כיון דלא קבלה טוריותא עלה אי שדיא להו לא ג תחייב: **לא שמיע לן.** לא הוא אמר לנו ולא אחר משמו: **חושו לה.** ואגרכוה גיטא: **וורשכי.** בינדלו"ש: **גזל.** דלא יהיב דמי מ: **חמסן.** דיהיב דמי אבל לא נתרלו בעלים ג מעולם למכור: **בדשדיך.** שדבר פ בה קודם לכן ונתרלית להתקדש לו דהתם כי שתקה משום דניחא לה ע הוא: **נימא מקודשת פסס.** ולא איצטריך לפלוגי ולימר דכי אמרה לא אינה מקודשת שאף הקטנים יודעים בו: **כי הפס.** כדתנא בהאיש דלעיל פ בשעת מתן מעות מקודשת: **לא רצה דאישתיקה.** וקבילתיה ואפ"ה אינה מקודשת דדילה שקלה ולאחר מתן מעות אפילו רצתה דאמרה אין לא מקדשה דמעיקרא קבילתיה בחובה וכי הדר אמרה אין לא קייביה לה מידי: **ואלא קשיא הך כו'.** מסקנא דמנא תימרא היא: **לנקוטינהו לשמעתתיה.** נתקבלו לבהמ"ד ואמרו כל ששמע שמועה חדשה מפיו יאמרנה בחזי חבריו כדי לגרפס שלא ישתכחו: **קונין.** בחליפין שלף אים נעלו (רות ד): **הדר יהבי וקאמרי.** בשמעתיה דר' אסי הא דאמר רב יהודה כו' א"ר אסי עלה קשיס לעולם דיינים המורים הוראה בעריות ואינס בקיאין יותר מדור המבול: **מאי משמע.** מהכא (א) קשיס לעולם דקאי על כן תאבל אאשת איש: **כדמתרגם רב יוסף.** דהוה בקי בתרגום נביאים שתרגם יונתן בן עוזיאל דהאי פרלו דמיס בדמים נגעו באשת איש קאי: **פרלו.** כמו וכן יפרוץ (שמות א) מולדין בנין: **כי מפני אלה אבלה הארץ.** בעלמא כתיב מיהא שמעינן מינה דאבל הדא קאמר על כן תאבל דהא אלה הדא מהנך דקרא קמא היא: **כשם** שאין האשה נקנית בפחות משוה פרוטה כך אין הקרקע נקנית כו'. תימה דה"ל למידק איפכא דהא קנינו אשה לא ידענין אלא משדה ושמא י"ל דליה ליה ג"ש דקיחה קיחה אלא נפקא ליה מויצאה חנם ב א"נ י"ל דאורחיה דגמ' למינקט ג הפשוט תחילה כדאי' ד) בנדרים (דף כה:) כשם שנדרי שגגות מותרות כך שבועות שגגות מותרות ואע"ג דנדר לא ידענין אלא משבועות דכתיב האדם בשבועה פרט לאנוס (שבועות דף כו.) ה:

ו) **האשה** שהביאה חטאתה ומתה. משנה היא במס' קנים (פ"ב משנה ה) וקתני סיפא הביאה עולתה ומתה לא יביאו יורשיה חטאתה פירוש משום דהוי חטאת שמתו בעליה ולמיתה אזלא משמע דוקא יורשיה לא יביאו חטאתה אבל עולתה אבל היא עצמה אם היתה חיה מביאה חטאתה אבל עולתה ופטורה ותימה דבריש תמיד נשחט (פסחים נט.) אמרינן דכל חטאות קודמות לעולות שבאות עמהם אפילו חטאת העוף לעולת בהמה וא"כ איך אפשר שהביאה עולתה קודם חטאתה וליכא למימר דלכתחילה קאמר דמצוה להיות החטאות קודמות לעולות אבל בדיעבד אם הקדימה העולה קריבה החטאת אחריה דהא פריך בפרק תמיד נשחט (שם) ומי קריבה והתניא והקריב את אשר לחטאת ראשונה ד מה ת"ל כו' ומסיק זה בנה אב שכל החטאות קודמות לעולות הבאות עמהן אלמא משמע דאפילו בדיעבד לא קריבה וי"ל דהתם מיירי במצורע ודוקא במצורע הוא דאמר אפילו בדיעבד לא קריבה משום דכתיב ביה הויה (ויקרא יד) זאת תהיה הויי עיכובא כדמוכח בפ"ק דמנחות (דף ה.) אבל בעלמא אמרינן ה בדיעבד קריבה שפיר א"נ י"ל דלפי המסקנא דהתם (פסחים נט:) ניחא דקאמר ו ובדיעבד נמי כשר משום דכתיב והעלה דמשמע שהעלה כבר ומעתה יליפינן בעלמא מייה מבנין אב דמאחר דגלי לן במצורע דבדיעבד קריבה הוא הדין בעלמא ז:

מלוה

כי אמרה לא נמי הוו קידושין אמאי והא קאמרה לא אלא לאו רצתה דאמרה אין לא רצתה דאישתיקה משתקה ושמע מינה שתיקה דלאחר מתן מעות ולא כלום היא קשו בה בפום נהרא משמיה דרב הונא בריה דרב יהושע מי דמי התם בתורת פקדון יהבינהו ניהלה סברה אי שדינא להו ח ומיתברי מחייבנא בהו הכא בתורת קדושין יהבינהו ניהלה ואי איתא דלא ניחא לה לישדינהו ט פריך רב אחאי אטו כולהו נשי דינא גמירי ה"נ סברה אי שדינא להו ומיתברי מיתחייבנא באחריותייהו שלחה רב אחא בר רב לקמיה דרבינא כה"ג מאי שלח ליה אנן לא שמיע לן הא דרב הונא בריה דרב יהושע אתון דשמיע לכו חושו לה א ההיא איתתא דהוה קא מזבנה י ווורשכי אתא ההוא גברא חטף וורשכא מינה אמרה ליה הבה ניהלי אמר לה אי יהיבנא ליך מיקדשת לי שקלתיה ואישתיקה י ואמר ר"נ יכולה למימר י אין שקלי ודידי שקלי איתיביה רבא לר"נ י בקידשה בגזל ובחמס ובגניבה או שחטף סלע מידה וקדשה מקודשת התם ג בדשדיך ומנא תימרא דשני לן בין שדיך ודלא שדיך י דתניא ד אמר לה כנסי סלע זו שאני חייב ליכי וחזר ואמר לה התקדשי לי בו בשעת מתן מעות רצתה מקודשת לא רצתה אינה מקודשת לאחר מתן מעות אפילו רצתה אינה מקודשת מאי רצתה ומאי לא רצתה אילימא רצתה דאמרה אין לא רצתה דאמרה לא הא אישתיקה הוו קידושין ונתני מקודשת סתם כי התם אלא רצתה דאמרה אין לא רצתה דאישתיקה וקא תני דאינה מקודשת מאי טעמא יכולה למימר אין שקלי ודידי שקלי ואלא קשיא הך דקדשה בגזל ובחמס ובגניבה או שחטף סלע מידה וקדשה מקודשת אלא לאו שמע מינה ה הא דשדיך הא דלא שדיך כי נח נפשיה דרב אסי עיילו רבנן לנקוטינהו לשמעתתיה א"ל ההוא מרבנן ור' יעקב שמיה הכי א"ר אסי א"ר מני כשם שאין אשה נקנית בפחות משו"פ כך יאין קרקע נקנית בפחות משו"פ אמרו ליה והתניא אע"פ שאין אשה נקנית בפחות משוה פרוטה קרקע נקנית בפחות משו"פ א"ל כי תניא ההיא בחליפין כ דתניא יקונין בכלי ואע"פ שאין בו שוה פרוטה הדר יתבי וקאמרי הא כ דאמר רב יהודה אמר שמואל ח כל שאינו יודע בטיב גיטין וקדושין לא יהא לו עסק עמהן אמר ר' אסי אמר רבי יוחנן וקשין לעולם יותר מדור המבול שנאמר [1]אלה וכחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו ודמים בדמים נגעו מאי משמע כדמתרגם רב יוסף מולדין בנין מנשי חבריהון חובין על חובין מוסיפין וכתיב [2]על כן תאבל הארץ ואמלל כל יושב בה בחית השדה ובעוף השמים וגם דגי הים יאספו וגו' ואילו בדור המבול ט לא נגזרה גזירה על דגים שבים שנאמר [3]מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים ואילו הכא אפילו דגים שבים כ ואימא עד דעביד לכולהו לא סלקא דעתך דכתיב [4]כי מפני אלה אבלה הארץ ואימא אלה לחוד והנך לחודיהון מי

אחאי דכל שתיקה דלאחר מתן מעות לאו כלום הוא, ואפילו קבלה תחלה בתורת קדושין. הילכך הויא מקודשת מספק שמא שוה פרוטה במדי דהלכה כשמואל. ואיכא מ"ד דהואיל ואסיקנא בגמרא אגן לא שמיע לן כלומר לא אמרה לנו ולא אחר משמו אתון דשמיע לכו חושו לה, חיישינן. ונפקא מינה אם קדשה בדבר שאינו מתקיים ואינו שוה פרוטה ויש בתוכו שוה פרוטה אי חיישינן לרב הונא הויא מקודשת בספק ואם בא אחר וקידש תצא מזה ומזה, ומשום דשמואל ליכא הואיל ואינו מתקיים כדכתבינן ס. וכן נראה דעת הרי"ף שהביא אתון דשמיע לכו חושו לה, דמה צורך להביאה תיפוק לי משום דשמואל. ודעת הר"ם כדכתבינן דהלכתא כרבא כמו שביאר פרק ה' [הכ"ה]. הילכך אם אינו מתקיים אינה מקודשת כלל. (מכלל דרישא כי אמר לה בשעת מתן מעות). **וורשכי.** ורטל"ש. **דידי שקלי.** מפני שהם שלי לקחתים ולא לקחתים בתורת קדושין אבל אי אמרה הן (אינה) [הוי] ודאי מקודשת. **קדשה בגזל.** אסיקנא בפרקין דלקמן [נב, א] פרושי קא מפרש, קדשה בגזל בחמס ובגנבה כיצד כגון שחטף סלע מידה, אבל גזל או חמס דאחרים אינה מקודשת אא"כ נתיאשו הבעלים. גזלן. לא יהיב דמי. **חמסן.** איכא מאן דאמר ששאלה אחר שגזלה אם רוצה להתקדש לו בכסף שגזלה או שחמסה שיתננו לה בכסף קדושיה ואמרה הן, אע"פ ששתקה בשעת מתן מעות מקודשת דהא נתרצית כבר ותו לא יכלה למימר דידי שקלי. ומסתברא אע"פ ששידך זה כמה אפילו קודם שגזלה. וכן נראה מלשון הר"ם שכתב פרק ה' [ה"י] אם לא שידך אותה מעולם. והטעם דהואיל וכבר רצתה להתקדש לו, בתורת קדושין נטל[ת]ם ותו לא ו מצי למימר שלא נתרצית. וכן עיקר. **כי התם.** גבי כנסי סלע זה בפקדון דתני בשעת מתן מעות מקודשת, ואוקימנא לעיל דאשתיקא. **בחליפין.** ולא בתורת דמים.

גליון הש"ם

גמ' לא נגזרה גזירה על דגים שבים. עי' הרא"ש בהשגות ו ד"ה אשר בתרו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מאי וכו' דקשים:

לעזי רש"י

בינדלו"ש [בינדיל"ש]. אגדים, חגורות.

מוסף רש"י

אין שקלי ודידי שקלי. שלי חטפתי שאתה גזלתו ממני (שבועות לב:). **ובחמס.** ממקן יהיב דמי על כרחו של בעל חפץ (לקמן נב:). **התם בדשדיך.** הא דקתני מקודשת בדשדיך מקמי הכי קבילתיה לגזל דיהיב לשם קידושין אחילתיה (לקמן נב:). **בחליפין.** קנין סודר (לעיל ג.). **בטיב גיטין וקדושין.** בהלכותיהן, לא יהא לו עסק עמהן. להיות דיין בדבר, שמא יתיר אסור

תורה אור השלם

1. אָלָה וְכַחֵשׁ וְרָצוֹחַ וְגֹנֹב וְנָאוֹף פָּרָצוּ וְדָמִים בְּדָמִים נָגָעוּ: הושע ד ב
2. עַל כֵּן תֶּאֱבַל הָאָרֶץ וְאֻמְלַל כָּל יוֹשֵׁב בָּהּ בְּחַיַּת הַשָּׂדֶה וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְגַם דְּגֵי הַיָּם יֵאָסֵפוּ: הושע ד ג
3. כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בַּחֲרָבָה מֵתוּ:

בראשית ז כב

4. כִּי מְנָאֲפִים מְלֵאָה הָאָרֶץ כִּי מִפְּנֵי אֵלֶּה אָבְלָה הָאָרֶץ יִבְשׁוּ נְאוֹת מִדְבָּר וַתְּהִי מְרוּצָתָם רָעָה וּגְבוּרָתָם לֹא כֵן:

ירמיהו כג י

מוסף תוספות

א. לכל חייבי חטאת ועולה דכוותיה. ריטב"ש.

תום' ר"י הזקן

פרוטה מקודשת קדושי ודאי, ואם בא אחר וקדשה מקודשת לראשון. וכן נראה מהל' הר"ם שכתב [אישות פ"ה הכ"ה] ואמרה לו. [מכלל דרישא. כי אמר לה בשעת מתן מעות]. **דינא גמירי.** כלומר וכי הנשים הן בקיאות בדיני ממונות שיודעות שמה שאדם נותן לה בתורת קדושין אם אינה מתרצה בדבר ותשליכם ויאבדו לא תהא חייבת לשלם, דתימא דהואיל ולא ד) השליכם נתרצית בקדושין, הלא אין דרך אשה לדעת דיני ממונות, שהרי אינה מתעסקת בדינים, כדאמרינן בהדיא בהאי פירקא [להלן לה, א] אבל דיינין אימא איש דבר משא ומתן אין אשה לא. אבל במידי דמעשר שני לא אמרינן הכי כמו שביארנו בנדה פרק תינוקת, ובהדיא אמרינן בפ' האיש מקדש [להלן נו, א] אשה יודעת שאין מעשר שני מתחלל על ידה. והלכתא כרבא ורב קטז א ב ג מיי' פ"ה מהל' אישות הל' י סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' כח סעיף ג:
קיז ד ה מיי' שם הל' יב טוש"ע שם סעיף ג:
קיח ו מיי' פ"א מהל' מכירה הל' ד סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' קל סעיף ב:
קיט ז מיי' שם פ"ה הלכה ו סמג שם טוש"ע מ"מ סימן קלה סעיף ב:
קכ ח טוש"ע אה"ע סימן מט סעיף ג וסימן קנד בהגה הגט סעיף קא: